

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Maj 1883, kl. 12 midd.

Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 7, i anledning af väckt fråga om skärpta bestämmelser rörande kontrollen af handel med födoämnen och dryckesvaror samt deras beredning till afsalu.

Med föranledande af en inom Andra Kammarerna väckt, af Kammarerna afslagen motion om obligatorisk undersökning af fläsk, kött och så kallade konserver, som från utlandet införas till riket, har Herr Axel Key i afgifven motion (N:o 102) framställt förslag derom, att Riksdagen behagade till Kongl. Maj:t aflåta en underdånig skrifvelse angående skärpta kontroller af handel med födoämnen och dryckesvaror samt deras beredning till afsalu; och har Andra Kammarernas Andra Tillfälliga Utskott uti meddeladt Utlåtande (N:o 9) hemställt att Kammarerna, med bifall till motionen, ville för sin del besluta:

»att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes antingen medelst ändringar eller tillägg uti gällande helsovårdsstadga eller genom särskild författning meddela sådana bestämmelser rörande handeln med födoämnen och dryckesvaror samt deras beredning till afsalu, att deröfver en verksammare kontroll än nu är möjlig kunde i helsovårdens intresse af vederbörande myndigheter utöfvas».

hvilken hemställan blifvit af Andra Kammarerna den 25 sistlidne April bifallden; varande ärendet af Första Kammarerna hänvisadt till Kammarernas Andra Tillfälliga Utskott.

På sätt motionären anført, grundar sig helsovårdsuppsigten öfver födoämnen enligt gällande lagbud på följande stadganden:

Bih. till Riksd. Prot. 1883. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 8 Häft.

- a) Helsovårdsstadgan den 25 September 1874 2 kap. 15 §, som förbjuder tillsaluhållandet *i stad* af lifsmedel, som äro *skadliga* för helsan. Böter kunna enligt 22 § åläggas säljaren, då han *bevisligen* har vetskap om varans skadliga beskaffenhet; och skall lämplig åtgärd af den felande eller på hans bekostnad genäst vidtagas för varans aflägsnande från staden eller oskadliggörande på annat sätt samt förseelsen göras allmänt kunnig;
- b) Strafflagen 22 kap. 3 §, som belägger handel med eller utlemnande af *veterligen förfalskade* lifsmedel, der det till förfalskning använda ämnet är *farligt för människors lif eller helsa*, med straffarbete samt förlust af yrket och medborgerligt förtroende;
- c) Strafflagen 22 kap. 13 § mom. 2, som med böter straffar föryttrande af »ondt för godt, mängdt för omängdt eller det hvaruti man vet fel vara utan att sådant uppenbara.» Åtal kan dock anställas endast af *måls-eganden* och böter åläggas endast, der det kan *bevisas* att säljaren *vetat* af förfalskningen.

Motionären söker ådagalägga hvilka svårigheter möta för helsovårdsmyndigheterna vid den praktiska tillämpningen af dessa lagbestämmelser, såsom: *bevisningen* att en på saluplats anträffad vara blifvit *hållen till salu* för människoföda, och

omöjligheten, mången gång, att afgöra om till salu hållen vara är för helsan *skadlig*, ehuru den befinnes alldeles *otjenlig* till människoföda;

hvarjemte motionären yttrar:

att bestämmelserna om förfaringssättet med en till salu hållen *skadlig* vara äro otillfredsställande, då erforderlig åtgärd icke är ovilkorligen stadgad, som förhindrar att varan kan utbjudas på en annan marknad eller användas i de så kallade korffabrikerna;

att helsovårdsstadgans föreskrifter böra sträcka sig till sådana skadliga eller otjenliga födoämnen, som förvaras i handlandes magasin, eller anträffas vid jernvägsstationer och hamnplatser under transport till matvaruhandlande;

att de för handel med lifsförnödenheter *i stad* meddelade allmänna bestämmelser böra gälla äfven för *landsbygden*;

att lagstiftningen, om den skall motsvara sitt ändamål, bör icke allenast taga hänsyn till lifsmedlen, sedan de utkonmit i handeln, utan ock, såsom förhållandet är i de flesta andra civiliserade länder, vara *preventiv* och följaktligen sträcka sig till den yrkesmässiga beredningen af födoämnen och dryckesvaror, afsedda för försäljning; och

att då gränsen emellan en för helsan *skadlig* förfalskning af födoämnen och en *icke skadlig* förfalskning, såsom t. ex. mjölks utspädning med

vatten, smörs försättande med talg, gräddes uppblandning med stärkelse, mjöls uppblandning med kli o. s. v., i många fall är ytterst svår att bestämma, en mera fullständig lagstiftning i detta afseende är af nöden.

Utskottet, som delar åsigten derom att en verksammare kontroll, än den helsovårdsmyndigheterna, med stöd af gällande lagstadganden, för närvarande kunna utöfva, är af nöden, får med åberopande af hvad motionären, på sätt här ofvan är antydt, anfört hemställa,

att Första Kammaren behagade instämma uti Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 4 Maj 1883.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.
